

Bilag 1

Forslag til udmøntning af bevilling til seksuel sundhed i perioden 2023-2026

I nedenstående beskrives elementer i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens forslag til udmøntning af bevillingen til seksuel sundhed 2023-2026.

13. september 2022

Sagsnummer
2022-0262795

Dokumentnummer
2022-0262795-5

1) Forslag til udmøntning af midler på ca. 3,7 mio. kr. årligt af den varige bevilling til seksuel sundhed i 2023-2026

1.a) + 1.b) Supplerende seksualundervisning til 4.-10. klasse og seksualundervisning til unge i/udenfor uddannelse

I samarbejde med Sex & Samfund tilbyder Sundheds- og Omsorgsforvaltningen supplerende seksualundervisning til elever i 4.-10. klasse på københavnske grundskoler og seksualundervisning til unge på de københavnske ungdomsuddannelser, klubber og botilbud.

En ekstern evaluering fra 2021, foretaget af Rambøll, peger på, at de fleste elever er glade for den supplerende seksualundervisning og mener, at de lærer noget nyt. Evalueringen indikerer, at den supplerende seksualundervisning ofte er elevernes primære seksualundervisning, og at den obligatoriske seksualundervisning opleves som mangelfuld. Elever på mellemtrinnet efterspørger mere viden om puberteten og kroppen, mens udskolingselever og elever på ungdomsuddannelserne savner mere viden om god sex og seks sygdomme.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen drøfter evalueringen og anbefalingerne med Sex & Samfund med henblik på, at Sex & Samfund tager højde for anbefalingerne i deres tilrettelæggelse af seksualundervisningen, således at eleverne opnår størst muligt læringsudbytte.

Indsatsen anbefales fastholdt med et reduceret budget på i alt 1.196 mio. kr. og med en mere fleksibel fordelingsnøgle, som gør det muligt at tildele flere midler til undervisning på ungdomsuddannelserne. Tilpasningen af budgettet vil ikke få betydning for antallet af undervisningsgange i indsatsen.

1.c) Hjemmeprøvetagningstest for klamydia og gonorré til 15-25-årige

I samarbejde med Sex & Samfund tilbyder Sundheds- og Omsorgsforvaltningen gratis hjemmeprøvetagningstest ift. klamydia og gonorré til københavnere mellem 15-25 år. Formålet er at sikre tidlig opsporing og begrænse smittespredningen. Testen er en løsning for unge, som ikke lader sig teste hos egen læge og er samtidig af samme høje sikkerhed. Den nuværende aftale med Region H om analyse af testmateriale indeholder analyse af test ved vagina og penis. Forvaltningen vil i samarbejde med Sex & Samfund drøfte med Region H, om aftalen kan udvides til at omfatte test fra svælg og endetarm.

I 2021 blev 7.400 tests udsendt til københavnere i alderen 15-25 år, hvoraf 3.000 var ekstra tests udover budgettet. Anvendelsesraten for de udsendte tests var i 2021 på 59 %, hvilket er en stigning sammenlignet med de seneste fem år. Blandt de 4.391 anvendte tests var 411 positive. 9 % af

Afdeling for Strategisk
Folkesundhed
Borups Allé 41
2200 København N

EAN-nummer
5798009290359

pigerne/kvinderne og 12 % af drengene/mændene havde en positiv test. Indsatsen bidrager til at opspore mange smittede, og en undersøgelse blandt de københavnere, der i 2021 gjorde brug af tilbuddet, viser at 19 % ikke ville være gået til egen læge for at lade sig teste.

Indsatsen anbefales fastholdt med en udvidelse af budgettet til i alt 964.000 kr. og med et fortsat fokus på at øge anvendelsesraten.

1.d) Opsøgende test, rådgivning og oplysning til unge ift. klamydia og gonorré

I 2021-22 har Checkpoint i AIDS-Fondet i samarbejde med forvaltningen afprøvet opsøgende test, rådgivning og oplysning til unge ift. klamydia- og gonorré på udvalgte ungearenaer i København: ungdomsuddannelser, kollegier og Ungdommens Folkemøde. De unge tilbydes at blive testet relevante steder, hvor de har haft ubeskyttet sex og kan således få op til tre forskellige test: podning fra endetarm, podning til hals og en urinprøve.

Den opsøgende metode vurderes at understøtte kontakt til unge, som forventeligt ikke selv ville opsøge steder for at lade sig teste. Det er dog relativt få personer, som reelt bliver testet gennem den opsøgende indsats. (i 2021 blev 272 15-29-årige testet, og i 2022 er der foreløbigt testet 423 personer mellem 15-29 år). Positivraten er på niveau med øvrige testindsatser. Indsatsen fungerer som supplement til den øvrige testindsats (Sex & Samfunds hjemmeprøvetagningstest), og vurderes særligt at have sin berettigelse i form af enkeltstående events, der kan medvirke til at øge opmærksomheden på og viden om behov for test for klamydia og gonorré blandt unge.

Der afsættes et reduceret budget på 52.505 kr. til indsatsen, særligt med fokus på gennemførelse af enkeltstående events.

1. e) Kommunikationsindsats så flere unge mænd lader sig teste for klamydia

Klamydia er fortsat særligt udbredt blandt unge. I København er klamydia mest udbredt i aldersgruppen mellem 20-24 år, efterfulgt af gruppen af 15-19-årige. Mange unge har klamydia uden at vide det, hvilket kan have store konsekvenser og i sidste ende føre til ufrivillig barnløshed.

Mænd går generelt sjældnere til lægen, end kvinder gør. Dette formodes at være årsagen til, at der diagnosticeres færre klamydiatilfælde blandt mænd end blandt kvinder. I de seneste opgørelser af klamydiatilfælde i København blev 45 % af de diagnosticerede tilfælde fundet blandt mænd. Mørketallet formodes derfor at være højere blandt mænd end blandt kvinder.

Forvaltningen har i 2019, 2021 og 2022 via e-Boks opfordret unge mænd til at lade sig teste for klamydia. For fortsat at øge opmærksomheden på det formodede høje mørketal blandt unge mænd foreslås det i stedet at afsætte midler til en bredere kommunikationsindsats, fx i det offentlige rum eller på sociale medier ud fra et sigte på, at målgruppens nære relationer også vil opfordre de unge mænd til at lade sig teste.

Indsatsen forudsætter finansiering på 84.008 kr. det første år til udvikling af koncept og gennemførelse og dernæst 31.503 årligt til annoncering på sociale medier.

1.f) Udlevering af kondomer til udsatte borgere

Forvaltningen udleverer kondomer til udsatte grupper, som forventeligt ikke ville benytte kondom, hvis det ikke var gratis tilgængeligt.

Indsatsen anbefales fastholdt med et reduceret budget på 84.008 kr. Budgettet til udlevering af kondomer er fastsat på baggrund af beregninger af, hvor mange kondomer forvaltningen har udleveret de foregående år.

1. g) Test og rådgivning til transpersoner og mænd der har sex med mænd ift. hiv, syfilis, klamydia og gonorré

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har i en årrække samarbejdet med AIDS-Fondets Checkpointklinik om at teste transpersoner og mænd, der har sex med mænd for hiv og syfilis. De seneste år er indsatsen blevet udvidet med test for klamydia og gonorré. Det er meningsfuldt at tilbyde test for alle fire seksygdomme i Checkpoint, og det er et relevant sted at komme for transpersoner og mænd, der har sex med mænd.

I 2021 er der fundet fem positive test for hiv i Checkpoint i København. Ifølge nyeste data fra Statens Serum Institut viser, at 61 danske mænd, der har sex med mænd, fik hiv i 2020. Checkpoint i København fandt 6 af tilfældene i 2020, hvilket svarer til 10 %. Checkpoint finder de hiv-positive tidligt i sygdomsforløbet, hvilket er positivt for den enkeltes helbred og mindsker risikoen for, at flere bliver smittet.

I 2021 blev ca. 2.500 transpersoner og mænd, der har sex med mænd, testet for klamydia og gonorré i Checkpoint, hvilket er 668 flere end i 2020. Blandt disse testede 366 personer positiv for klamydia og/eller gonorré, og 70 personer blev testet positiv for syfilis, hvilket er en fordobling i forhold til 2020.

Indsatsen anbefales fastholdt med samme budget.

1.h) Fire Transit-gruppesamtaleforløb

Siden 2017 har Sundheds- og Omsorgsforvaltningen samarbejdet med LGBT+ Danmark om at tilbyde Transit-gruppesamtaleforløb. Det er et gruppesamtaleforløb for trans-, non-binære og kønsdiverse personer samt personer med overvejelser om deres kønsidentitet.

Transit er et velbeskrevet og allerede afprøvet forløb udviklet i Sverige, der bidrager til at fremme deltageres psykiske sundhed og sociale trivsel gennem styrkelse af identitetsfølelse og skabelse af sociale netværk. Målet er at bryde med den negative effekt, der karakteriserer målgruppen ift. minoritetsstress, oplevelsen af ensomhed og selvmedicinering, og som udspringer af manglende social anerkendelse. Indsatsen kan ligeledes virke selvmordsforebyggende. Forløbet faciliteres af to trans-identificerede gruppeledere og varer i otte uger, hvor der kan deltage otte personer pr. forløb.

I 2021 blev der afholdt to hold for 15-24-årige og et hold til 25+ årige. 21 ud af 24 personer færdiggjorde forløbet i 2021. Deltagerne har udtrykt stor tilfredshed med forløbene, og flere deltagere fik forbedret deres selv vurderede mentale helbred under forløbet. Der opleves en stigende interesse for forløbene, og kommende deltagere står nu på venteliste i op mod halvandet år for at få plads på et hold.

Indsatsen anbefales fastholdt med en udvidelse af budgettet med ca. 54.000 kr. til et ekstra Transit-gruppesamtaleforløb. I tillæg hertil kan der prioriteres en opskalering af Transit-samtaleforløb med enten et eller to ekstra forløb (se 2.b). Ved oprettelse af flere Transit-forløb betales der mindre pr. forløb.

2) Forslag til udmøntning af de resterende midler på 0,685 mio. kr. i 2023 og 0,737 mio. kr. i 2024-2026

2.a) Screening for og forebyggende rådgivning om chemsex til transpersoner og mænd der har sex med mænd

Siden 2019 har AIDS- tilbudt screening for og forebyggende rådgivning om chemsex (brug af højpotente stoffer i forbindelse med sex).

Fænomenet chemsex vurderes af AIDS-Fondet at finde sted i stigende omfang med risiko for bl.a. stofafhængighed, seksuelle krænkelse, smitte med seksygdomme, psykosociale følgevirkninger som psykoser, paranoia og tab af netværk og arbejde som konsekvens.

I den nuværende udmøntning var det årlige måltal for 2021-2022 screening af 2.000 og rådgivning af 200 transpersoner og mænd der har sex med mænd om chemsex. Måltallet for screeningen er opfyldt. Rådgivningen har vist sig mere ressourcekrævende end forudset, og derfor er måltallet ikke nået. Det er Sundheds- og Omsorgsforvaltningens vurdering, at der med et årligt budget på 386.000 kr. vil nås 60 rådgivningsforløb.

Indsatsen kan ikke skaleres og forudsætter finansiering på 386.000 kr. årligt (KK's udgifter grundet momsrefusion er 7,8 % lavere). Forvaltningen vil gå i dialog med AIDS-Fondet med henblik på at drøfte og efter behov bistå med at få etableret bedre data for at sikre et mere tilstrækkeligt datagrundlag for fremadrettet at evaluere indsatsens effekt og kapacitet.

2.b) Opskalering med et eller to ekstra Transit-gruppesamtaleforløb

For at imødekomme behovet for den stigende interesse for Transit-gruppesamtaleforløb kan der tilbydes op til to ekstra Transit-gruppesamtaleforløb pr. år, så der kan afholdes op til i alt seks gruppeforløb pr. år. Opskaleringen kan gennemføres for en reduceret pris pr. forløb, idet indsatsen allerede er i drift.

For forældre og nære familiemedlemmer kan det være forbundet med bl.a. forvirring, usikkerhed og sorg, når et barn eller en ung viser sig at være transkønnet. Nyere forskning viser, at når transkønnede børn og unge har et trygt og støttende netværk omkring sig, trives de på lige fod med andre jævnaldrende. Manglende støtte og accept i familien kan modsat have en negativ effekt på den mentale sundhed og øge risikoen for, at transkønnede børn og unge udvikler angst, depression og selvskadende adfærd. I slutningen af 2022 eller primo 2023 afprøver LGBT+ Danmark et Transit-forløb til forældre til transpersoner. Holdet er fyldt og finansieres af private fondsmidler, og fremover vil ét af de tre ekstra Transit-gruppesamtaleforløb målrettes forældre til transpersoner, såfremt det svarer til efterspørgslen

Indsatsen kan dække enten ét eller to ekstra transit-gruppesamtaleforløb for henholdsvis 45.000 kr. eller 102.000 kr. årligt. KK's udgifter grundet momsrefusion er 7,8 % lavere.

LGBT+ Danmarks tilskud i forbindelse med to ekstra Transit-gruppesamtaleforløb, (og dermed seks Transit-gruppesamtaleforløb i alt pr. år) vil udgøre et samlet beløb på 546.000 kr. inklusiv udgifter til påkrævet ekstern revision.

2.c) Opkvalificering i LGBT+ kompetencer til fagpersonale, der arbejder med børn og unge

Omkring 1 % af alle børn og unge oplever uoverensstemmelse mellem det køn, de fik tildelt ved fødslen og deres kønsidentitet.

Ifølge undersøgelser identificerer ca. 8 % af mænd i alderen 15-24 år sig som enten homo-, biseksuel eller som "andet/uafklaret" mens det for de kvinder i samme aldersgruppe gør sig gældende for ca. 15 %. Tanker, som bryder med normer for køn og seksualitet kan give anledning til stor mistrivsel hos børn og unge, hvis de ikke imødekommes. For mange lærere, pædagoger og andre professionelle, der er omkring børn og unge, er køn, seksualitet, normer og identitet - alle emner, som de kun i lav grad har beskæftiget sig professionelt med før. Da emnerne fylder mere i børn og unges liv, bliver behovet for kompetencer på området større.

LGBT+ Danmark har fået henvendelser fra københavnske skoler, klubber og uddannelsesinstitutioner, som har efterspurgt oplæg og debat om køn og seksualitet, men som det ikke har været muligt for LGBT+ Danmark at imødekomme.

Det foreslås, at afsætte midler til at understøtte systematisk opkvalificering af relevante medarbejdere i vuggestuer, børnehaver, skoler, fritidshjem, idrætsforeninger mv. i forhold til at sikre trivsel blandt børn og unge, der bryder med normer for køn og seksualitet. I samarbejde med Børne- og Ungdomsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen tilrettelægges en forankringsmodel, som kan understøtte systematisk udrulning og opdatering af kompetencerne. Der vil være fuld gennemsigtighed om LGBT+ Danmarks materiale og undervisning.

Indsatsen er ny, kan skaleres og forudsætter finansiering på 227.000-592.000 kr. årligt. KK's udgifter grundet momsrefusion er 7,8 % lavere.

2.d) Opskalering med ekstra hjemmeprøvetagningstest for klamydia og gonorré til 15-25-årige

Der er fortsat mange unge, der smittes med klamydia uden at vide det. For at imødekomme stigende efterspørgsel kan kapaciteten på Sex & Samfunds hjemmeprøvetagningstest øges.

Indsatsen kan skaleres og forudsætter finansiering på 84-105.000 kr. årligt. KK's udgifter grundet momsrefusion er 7,8 % lavere.